

Helse Nord RHF	
Saksarkiv	
Saksnr. 2026 / 156	Dok.nr: 1
21 JAN 2026	
Arkivkode: 311	
Klassisjon:	
Saksbeh: SS	U.off:

Ytelsesavtale 2026

Vedlegg til avtale mellom

Statped

og

Helse Nord RHF

Tjenestens innhold, formål og avgrensning

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB) er etablert for å drive kompetanseoppbygging og kompetansespredning knyttet til kartlegging/utredning og støttetiltak til personer med medfødt eller tidlig ervervet døvblindhet.

NKDB skal bidra til økt synliggjøring, brukermedvirkning og enklere tilgjengelighet til tjenestene.

Overordnet resultatmål

- Personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har likeverdige muligheter for gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Det øvrige hjelpeapparat er i stand til å yte gode, tilrettelagte tjenester for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Tjenestetilbudet til personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har høy kvalitet og det er god total ressursutnyttelse.

Målgruppe:

Tjenesten retter seg mot helsepersonell, helsetjenesten, hjelpeapparat, brukere, pårørende og befolkningen generelt, og har som mål å sikre god kvalitet på helsetjenester til personer med døvblindhet.

Oppgaver

1. Bygge opp og formidle kompetanse

Enhetene i NKDB har til sammen bred kompetanse på kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

I henhold til kompetansespredningsplanen er formålet å formidle kompetanse om døvblindhet til pårørende, familie, nære nettverk, fagmiljøer, myndigheter og offentligheten for øvrig. Tjenesten skal bidra til å styrke kompetansen i spesialisthelsetjenesten og hos lokale tjenesteytere, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår. Systemrettet kompetansespredning vil bli omtalt her, individrettet kompetansespredning vil bli omtalt i punkt 5. Systemrettet kompetansespredning er ikke knyttet opp mot brukere som er i direkte kontakt med tjenesten.

1.1 Bygge opp kompetanse

Resultatmål:

- Bygge opp kompetanse for å møte dagens og framtidige utfordringer.
- Planlegge målrettede tiltak for kompetanseutvikling basert på resultatene fra prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten på døvblindfeltet.

Tiltak i NKDB:

- planlegge og gjennomføre målrettede kompetansetiltak for å sikre at ansatte har oppdatert forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om døvblindhet
- følge opp kompetanseplanen som sikrer NKDBs helhetlige kompetansebehov på kort og lang sikt
- samarbeide med aktuelle kompetansesentre / nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- delta i nasjonale/nordiske/internasjonale nettverk/arbeidsgrupper
- utvikle nye kurs
- legge til rette for brukermedvirkning og sørge for systematisk samarbeid med brukerorganisasjonene
- arrangere interne fagdager/fagmøter ved enhetene
- alle enheter deltar og bidrar inn i arbeidet med «Erfaringsbasert utviklingsarbeid – mer kunnskapsbasert praksis»
- delta i opplæring i bruk av nytt nordisk utredningsmateriale

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- **Nordiske nettverk:**
  - Kommunikative relasjoner: koordinator og ett medlem
  - Usher-nettverk: ett medlem
  - Nettverk for selvregulering: koordinator
  - CHARGE: Stedfortreder for koordinator og ett medlem
- **Internasjonale nettverk:**
  - Dbi Acquired Deafblind Network (ADBN): to medlemmer
  - Dbi Tech Network: ett medlem
  - Dbi CHARGE network: ett medlem
- Avholde faste felles faglige fredager for begge regionsentrene
- Kontakt med brukerorganisasjonene gjennom Statpeds faglige brukerråd, brukermedvirkning i tjenesteutviklingen og deltakelse på stands ved behov
- delta i arbeid knyttet til prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten i døvblindfeltet
- Delta på workshop om Usher syndrom
- Delta på Nordisk konferanse om døvblindhet

1.2 Formidle kompetanse (systemrettet)

Resultatmål:

- Økt kompetanse om konsekvenser av døvblindhet og behov for tilrettelegging for brukere av tjenesten.

Tiltak i NKDB:

- implementere kompetansespredningsplanen ¹

¹ Ledermøte vil gjennom sin handlingsplan definere hvilke utvalg av kompetansespredningsplanen som skal realiseres i 2026.

- utarbeide, videreutvikle og dele informasjon og kunnskap om tjenestene via nettsider og andre digitale medium
- planlegge og gjennomføre kurs, samlinger og konferanser for fagpersoner
- formidle kompetanse til primær- og spesialisthelsetjenesten, nettverk, andre tjenesteytere, brukere og pårørende
- undervise for Nordens Velfärdscenter (NVC)
- publisere fagartikler, nyheter, reportasjer m.m.
- bidra på brukerorganisasjonenes møter ved forespørsel
- samarbeid om kurs med de andre regionsentrene ved behov

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- delta i samarbeidsfora om døvblindhet med ulike tjenesteytere i Oslo og Vestland for mer koordinerte tjenester
- opprettholde samarbeidet med ressurskontoret for tolk/ledsaging i NAV
- ferdigstille og lansere e-læring om kommunikative relasjoner
- arrangere og undervise på kurs/workshop om taktile symboler og taktile bøker
- arrangere kurs om læringsressursen TAKOM (taktil kommunikasjon)
- oppdatere og videreutvikle læringsressursen TAKOM (taktil kommunikasjon)
- bidra med faglig innhold på Nordisk konferanse om døvblindhet

2. Overvåke og formidle behandlingsresultater

Enhetene i NKDB samarbeider med Nasjonalt tverrfaglig team for diagnostisering og identifisering av døvblindhet (NTT). Brukerregistrene ved enhetene er dokumentasjonssystemer for å overvåke og formidle behandlingsresultater.

Resultatmål:

- Økt antall personer som utredes og vurderes i forhold til alvorlig grad av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i områder der det ut fra statistiske estimater kan være underrepresentasjon av tilmeldinger²
- Sikre tidlig diagnostisering og identifisering av døvblindhet

Tiltak i NKDB:

- regionsentrene utreder nye brukere for identifisering av døvblindhet
- samarbeide med habiliteringstjenester, øye- og ØNH-avdelingene ved sykehus for å bidra til økt tilmelding for utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- arbeide for at utredningsperioden fram mot behandling i NTT reduseres

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- gi et landsdekkende tilbud om tverrfaglig synsfunksjonsutredning til personer med kombinert sanse- og hørselsnedsettelse som brukere av NKDBs tjenester
- videreutvikle rutiner for utredningsperioden fram mot behandling i NTT

² NKDB har henvisningsfritak, og hvem som helst kan ta kontakt og melde behov. Behov meldt kalles tilmeldinger.

3. Delta i forskning og etablering av forskningsnettverk

NKDB har bred brukerkontakt og god kjennskap til brukergruppen. Forskning og fagutvikling tar utgangspunkt i dette og har derfor et sterkt klinisk fokus. Forskingen som enhetene utfører skjer gjennom tilknytning til eksterne forskningsmiljøer.

Kunnskapen fra forskning og innovasjon i NKDB skal være en integrert del av virksomheten og reflekteres i tjenestene til brukerne.

Resultatmål:

- Forskingen og innovasjon skal føre til økt kunnskap og kompetanse, videreutvikling av tjenester og utvikling av nye tjenester.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle nasjonalt forskningsnettverk i NKDB
- samarbeide med relevante forskningsmiljøer, blant annet i forbindelse med søknader til forskningsprosjekter
- revidere forskningsstrategien
- videreutvikle samarbeidet med fagmiljøer ved universitetssykehus og andre fagmiljøer som er relevante for oppdraget

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- delta i NKDBs forskningsnettverk med koordinator og ett medlem
- delta i nordisk forskningsnettverk med to medlemmer
- delta i kjernegruppen til nordisk forskningsnettverk med ett medlem
- gjennomføre prosjekt om å leve med døvblindhet

4. Bidra i relevant undervisning

NKDB sin kompetansespredningsplan gir en oversikt over relevante fagutdanninger hvor vi tilbyr undervisning.

Resultatmål:

- Økt kompetanse om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i ulike fagutdanninger.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre undervisning/forelesning på fagutdanninger ved ulike høyskoler og universiteter
- tilby hospitering/praksisplasser for studenter

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- undervise om kombinert sanse- og døvblindhet ved et utvalg fagskoler, det vil si korte yrkesrettede utdanninger innen helse- og sosialfag
- bidra med forelesninger på bachelor- og masternivå på UiO, NTNU og OsloMet
- tilby praksisplasser til audiopedagogstudenter fra Universitetet i Oslo

5. Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Individrettet kompetansespredning er knyttet opp mot brukere som er i kontakt med tjenesten.

5.1 Veiledning (individrettet)

Veiledning og rådgiving gis til brukere, deres familie, lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste og andre fagmiljøer. Veiledningsformen varierer ut fra brukers og lokale tjenesteyteres behov og foregår i et livsløpsperspektiv. Veiledningen kan være fysisk og/eller digital.

Resultatmål:

- Styrket kompetanse hos kommunal helse- og omsorgstjeneste og andre deler av spesialisthelsetjenesten, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Brukere kontaktes årlig om ikke annet er avtalt med den enkelte bruker.

Tiltak i NKDB:

- gi veiledning til brukere, pårørende og lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste samt andre fagmiljøer
- bistå i utarbeidelse av IP³ og deltakelse i ansvarsgruppemøter ved behov
- vurdere form og innhold i fremtidige brukersamlinger/møteplasser i samarbeid med brukerorganisasjonene

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- tilby et møteplasztilbud for personer med ervervet døvblindhet når det er grunnlag for det
- innarbeide nye oppfølgingsplaner i individsaker

5.2 Kunnskaps- og kompetansespredning (individrettet)

Formidling av kompetanse skjer ved kursvirksomhet og opplæring til brukeren selv eller til brukerens nettverk. I enkelte tilfeller samarbeider vi med andre instanser.

Fokus og tema er relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse, tilrettelegging med tanke på kompenserende tiltak og optimalisering av fysiske og sosiale utviklings- og mestringsbetingelser.

---

³ Individuell plan

Resultatmål:

- Øke kompetansen hos lokale tjenesteytere, slik at personer med syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- God samhandling og dialog med brukere, deres nettverk, spesialisthelsetjeneste og lokale tjenesteytere.

Tiltak i NKDB:

- arrangere kurs/fagdager for familier, nettverk og fagmiljøer relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse
- gi kompetanse om døvblindhet til bruker, pårørende, familie, nære nettverk og fagmiljøer.

6. Iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgang til nasjonale kompetansetjenester

Tjenesten er et lavterskeltilbud, som ikke krever henvisning. Systematisk informasjonsarbeid og gode utredningsrutiner er viktig for å sikre likeverdig tilgang til tjenester. Utredningsrutiner i forbindelse med identifisering av døvblindhet gjøres i samarbeid med NTT.

Resultatmål:

- Økt kunnskap til allmennheten om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Økt kjennskap i allmennheten om Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre tiltak for informasjonsspredning i henhold til NKDBs informasjonsstrategi
- alle enheter deltar og bidrar inn i NKDBs informasjonsarbeidsgruppe
- utvikle felles tjenesteforløp for brukerrettete tjenester
- bidra til revidering av faglig innhold på dovblindhet.no

7. Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis

Resultatmål:

- Kvalitetssikre utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i samarbeid med Nasjonalt tverrfaglig team for identifisering av døvblindhet, NTT.
- Tjenestetilbudet i NKDB skal være kunnskapsbasert.

Tiltak i NKDB:

- delta i NTT

- samarbeide med NTT om revidering av kriterier og rutiner for identifisering av personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- klargjøre hva kunnskapsbasert praksis innebærer innenfor de ulike tjenestekområdene
- følge opp resultatene etter rapporten «Kunnskapsgrunnlaget på døvblindfeltet».
  - utvikling av felles grunnopplæring
  - arbeid med fagbegreper

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- bidra til videreutvikling av utredningsprosess innen ervervet døvblindhet
- ved forespørsel vurdere å bidra med fagpersonell til NTT
- styrke den interne kompetansen om forskningsbasert kunnskap
- bidra med ressurser i utvikling av grunnopplæring

Sted: Bodo 8/2-2026

Oslo: 10/12-25

Helse Nord RHF

Statped

Marit Lind

Marit Lind
administrerende direktør

Elisabet Dahle

Elisabet Dahle
divisjonsdirektør

Vedlegg: Bemanningsplan

Bemanningsplan Statped

Stillingsbetegnelse	Årsverk 2025	Årsverk 2026	Antall personer
Ledelse	2	2	2
Administrasjon (sekretær, økonomi/personal, administrasjonskonsulent)	0,3	0,3	2
Psykologer			
Psykologer med spesialisering			
Rådgivere/seniorrådgivere ⁴	19	19	19
Forskningsleder og forskere	1	1	1
IKT			
Drift (vaktmester, kokk, kjøkkenassistent m.m.)			
Miljøarbeider(e)			
Audiograf(er)			
Legespesialist	0,6	0,6	1
Synspedagog	0,5	0,5	2
Optiker(e)	0,6	0,6	1
Sum bemanning NKDB	24	24	28

⁴ Gruppen rådgivere omfatter blant annet synspedagoger, vernepleiere, ergoterapeuter, pedagoger, spesialpedagoger, tegnspråktolker, sosionomer og kommunikasjonsmedarbeidere

